

Vastaus Mikkelin eläkeläisjärjestöjen kaupunginjohtajalle osoitettuun aloitteeseen Kulttuuritalo Sotkun kiinteän katsomon muuttamisesta siirrettäväksi

Valmistelijat:

Matti Laitsaari, sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Linda Asikainen, asumisen ja toimintaympäristön palvelualue

Vastine:

Mikkeliläiset eläkeläisjärjestöt ovat tehneet kaupungille aloitteen muun muassa Kulttuuritalo Sotkun kiinteän katsomon muuttamisesta siirrettäväksi. Kysymystä eläkeläisille tarjottavasta tanssilasta on selvitetty muutaman viime vuoden aikana useaan otteeseen. Vastauksena eläkeläisjärjestöjen aloitteeseen Mikkelin kaupungin sivistyksen ja hyvinvoinnin ja asumisen ja toimintaympäristön palvelualueet toteavat seuraavaa. Vastauksessa käydään läpi nykytilanteen taustaa ja tanssitilaan liittyvien selvitysten vaiheita. Lisäksi todetaan, että kaupungilla ei ole tällä hetkellä ratkaisua tanssitilakysymykseen, mutta asiaa selvitetään muiden tilojen kuin Kulttuuritalo Sotkun osalta vielä vuoden 2024 aikana.

Eläkeläisjärjestöt toteavat aloitteessaan aivan oikein, että tanssimisella ja kaikella muullakin eläkeläisjärjestöjen järjestämällä toiminnalla on merkittävä ennalta ehkäisevä vaikutus ikäihmisten terveyden hyväksi. Järjestöt tekevät monella tavalla tärkeää työtä. Sotkun siirtyminen kaupungin nuorisopalveluilta kansalaisopiston käyttöön vuoden 2018 alussa ei ollut kaupungilta kannanotto tanssien terveellisyyttä tai järjestöjen muutakaan toimintaa vastaan, vaan liittyi kaupungin oman palvelutuotannon toimintaedellytysten turvaamiseen. Kansalaisopisto ja sen teatteriopetus toimivat aiemmin vanhan Päämajakoulun tiloissa, mutta opisto joutui väistymään kiinteistöstä. Sittemmin kiinteistö on kunnostettu Sodan ja rauhan keskus Muistiksi. Kaupungin oli turvattava opiston teatteriopetukselle ja -esityksille tarkoituksenmukaiset tilat ja ratkaisu löytyi onneksi kaupungin omasta kiinteistöstä.

Vastauksia kirjelmässä oleviin seikkoihin

- Aloitteessa tuodaan esille, että tanssien lisäksi järjestöjen olisi pitänyt siirtää muutakin toimintaansa pois Sotkun tiloista. Em. tiedosta poiketen; Kulttuuritalo Sotkulla on edelleen järjestöjen toimintaa ja sitä voisi olla enemmänkin. Kansalaisopiston ajatuksena on antaa tilojaan mahdollisimman runsaasti ulkopuoliseen käyttöön, sikäli kuin opiston oma lukujärjestys antaa siihen mahdollisuuksia. Esimerkiksi Sotkun kerhohuoneella olisi päiväaikaan aikavarantoa käytettävissä, mutta osa eläkeläisjärjestöistä on siirtänyt toimintaansa pois Kulttuuritalo Sotkun tiloista.
- Aloitteessa todetaan, että Juvan, Kangasniemen ja Puumalan kunnat ovat luopuneet perimästä eläkeläisjärjestöiltä maksuja liikuntatilojen käytöstä. Juvalla eläkeläisjärjestöiltä peritään maksu liikunta- ja kokoustiloista samalla tavalla kuin muiltakin käyttäjiltä. Kangasniemellä kaikilta järjestöiltä peritään liikuntasalien käytöstä tilavarausperiaatteiden mukainen maksu. Kuntosalin käyttö on Kangasniemellä eläkeläisjärjestöille ilmaista. Puumala on ainut kunta aloitteessa mainituista, jossa tilojen käyttö on eläkeläisjärjestöille ilmaista. Pikainen kartoitus Etelä-Savon kunnista kertoo, että ilmaiset tilat ovat enemmänkin poikkeus kuin sääntö.
- Aloitteessa todetaan, että kaupunki on toiminut Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntalautakunnan 31.5.2017 tekemän päätöksen (§ 41) vastaisesti. Lautakunnan päätöksessä todettiin, että ”Sotku on pääosin kansalaisjärjestöjen käytössä, ja paikka on käyttäjäryhmille äärimmäisen tärkeä. Tästä syystä nykyiset käyttäjät on huomioitava tulevassakin käytössä mahdollisimman hyvin”. Kaupunki ei ole toiminut päätöksen vastaisesti, sillä järjestöillä on edelleen monipuoliset mahdollisuudet käyttää Kulttuuritalo Sotkun tiloja, mutta osa aiemmista käyttäjistä on lähtenyt muihin tiloihin, kuten edellä todettiin.

- Aloitteessa viitataan 22.5.2017 järjestettyyn keskustelutilaisuuteen ja todetaan, että järjestöjen mielipiteillä ei ollut painoarvoa keskustelussa. Juuri tuossa tilaisuudessa kansalaisopiston rehtori oletti virheellisesti, että tanssit voivat jatkua, vaikka opiston teatteritoiminta siirretään Sotkun saliin. Tilaisuuden jälkeen oltiin syksyyn 2017 saakka siinä käsityksessä, että katsomo on purettavissa ja koottavissa tansseja varten. Tanssien järjestämisen käytännön mahdottomuus hahmottui, kun kansalaisopiston muuttoa valmisteltiin syksyn aikana. Katsomon purkaminen tanssien tieltä olisi kestänyt noin neljä tuntia ja toiset neljä tuntia olisi mennyt sen ennalleen rakentamiseen. Lisäksi salista olisi pitänyt poistaa teatteritoiminnassa välttämätön tanssimatto, ja salin reunoilla olisi ollut teatteritoiminnan tekniikan edellyttämä trussikehikko hankaloittamassa tansseja. Opiston rehtori tajusi tehneensä keväällä virhearvion, ja pyysi virhettään avoimesti anteeksi eläkeläisjärjestöjen kanssa syksyllä 2017 pidetyssä tilaisuudessa. Tanssien väistämätön siirtyminen pois Sotkulta selvisi näin ollen vasta syksyllä 2017 - ei toukokuussa pidetyssä tilaisuudessa.
- Aloitteessa viitataan edelleen kaupunkiympäristölautakunnan 25.5.2021 tekemään päätökseen (§ 84), jonka mukaan kaupungin pitäisi selvittää Sotkun katsomon muuttaminen siirrettäväksi. Esityksessä todetaan, että kaupungin pitäisi toimia tämän päätöksen mukaisesti. Lausuma sisältyi tosiaan kaupunkiympäristölautakunnan päätökseen, joka oli vastaus tanssitiloista tehtyyn valtuustoaloitteeseen. Kun sama asia eteni lautakunnasta kaupunginhallitukseen ja edelleen kaupunginvaltuustoon, päätöksen teksti täydentyi. Kaupunginhallituksessa 14.6.2021 (§ 259) ja edelleen kaupunginvaltuustossa 16.8.2021 (§ 129) päätöksen sisällöksi tuli, että ”eläkeläisten tanssitalakysymys ratkaistaan talousarvion 2022 yhteydessä”. Asia on siltä osin ratkaisematta.

Sotkun salitilan soveltuminen tanssitilaksi

Mitä tulee itse järjestöjen esitykseen tai toivomukseen siitä, että järjestöjen päivätanssit palautettaisiin Sotkulle, voidaan todeta, että edellytykset toteutumiselle ovat haastavat. Kulttuuritalo Sotkun sali ei nykyisessä muodossa sovellu enää tanssitilaksi. Kun salista on tehty teatteritila, on samalla määritelty, että tilassa voi olla yhtä aikaa maksimissaan 118 ihmistä. Tilaan tehdyt tekniset ratkaisut estävät tanssikäytön, vaikka katsomo muutettaisiin siirrettäväksi. Siirrettävällä katsomolla tarkoitettaneen ns. haitarikatsomoa, joka voidaan vetää tilan takaseinästä täyteen mittaansa aina tarvittaessa ja pitää muussa yhteydessä seinään kiinnitettynä niin, että se vie mahdollisimman vähän tilaa. Haitarikatsomo veisi kuitenkin myös kokoon taitettuna osan lattiatilasta ja pienentäisi salin jo entuudestaan vähäistä neliömäärää.

Eläkeläisjärjestöt ovat aiemmissa aloitteissaan todenneet, että tanssitilan pitäisi olla vähintään 300 neliön suuruinen. Kulttuuritalo Sotkun salin pinta-ala on 215 neliötä ja osa siitä jäisi ns. haitarikatsomon alle. Jos järjestöjen aloitteessa tarkoitetaan muunlaista siirrettävää katsomoa, on otettava huomioon, että katsomon purkaminen ja kokoaminen olisi usean tunnin työ ja merkitsisi sitä, että osa kansalaisopiston teatteritoiminnasta pitäisi siirtää osaksi viikkoa muualle. Lisäksi tila pitäisi aina siirtojen yhteydessä siivota uudelleen. Tällainen operointi olisi käytännössä hyvin haastavaa, ja se aiheuttaisi huomattavia ylimääräisiä kustannuksia.

Kaupunki on jo aiemmin selvittänyt, millaisia tiloja päivätanssien järjestämiseen olisi käytettävissä. Varteenotettavimmaksi vaihtoehdoksi nousi nykyisen Päämajakoulun (entisen Yhteiskoulun) sali, jonka osalta moni järjestöjen konkreettisista toiveista olisi toteutunut. Sali on riittävän suuri, noin 400 neliötä, se sijaitsee keskeisellä paikalla ja sen yhteydessä on runsaasti parkkitilaa. Myös puhvetin järjestäminen olisi ollut kiinteistössä helppoa. Lisäksi rakennuksessa on hissi, jolla olisi tarvittaessa päässyt salikerrokseen. Ainut poikkeama tanssien silloiseen järjestämiskäytäntöön olisi ollut, että tanssien aikataulua olisi pitänyt muuttaa. Päämajakoulun sali olisi ollut käytettävissä klo 14-20 välisenä aikana, joten tanssien aloitusta olisi pitänyt myöhäistää kahdella tunnilla. Kaupunki oli valmis osoittamaan salin muille iltakäyttäjille jonkun toisen korvaavan tilan.

Päämajakoulun sali olisi ollut käytettävissä syksystä 2019 alkaen. Päämajakoulun salin käyttö ei tuolloin olisi maksanut mitään järjestöille, jotka saavat kaupungilta avustusta. Muutoin vakiovuoron hinta olisi ollut 18 euroa/tunti (sis. alv). Valitettavasti ehdotettu järjestely ei toteutunut kartoituksesta huolimatta. Jos salia vielä haluttaisiin käyttää, sen käyttömahdollisuudet olisi selvitettävä uudelleen.

Tulevaisuus

Kaupungin talouden tasapainotusohjelmassa on muun muassa kaupungin omistamien kiinteistöjen realisointi, mikäli rakennuksille ei omassa palvelutuotannossa ole käyttöä. Kaupungin omistama kiinteistössä on muutaman viime vuoden aikana selkeästi tiivistynyt. Harrastekäyttöön soveltuvia tiloja kartoitetaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti yhdenvertaisuusperiaatteella. Eläkeläisjärjestöille on pystytty tarjoamaan muutamia vaihtoehtoja, mutta valitettavasti ne eivät ole johtaneet sopimukseen tai ne eivät ole täyttäneet kaikkia vaatimuksia. Mikäli sopivia tiloja kaupungin omistamista tiloista löytyy, joihin erillisinvestointeja ei tarvitse tehdä, voidaan neuvotteluja ehdottomasti jatkaa.

Haitarikatsomon hinta-arvio vaihtelee 70 000 € - 90 000 € välillä (alv. 0 %). Lisäksi on huomioitava kaupungin vastauksessa esille tuodut operoinnin haasteet, jotka esitettiin kohdassa, jossa arvioidaan salitilan soveltumista tanssitalaksi.

Yhteenvetona

Vastauksessa esitettyjen seikkojen perusteella voidaan todeta, että Sotkun salitilaa ei voida enää katsoa tanssikäyttöön soveltuvaksi tilaksi. Tilakartoitusta kaupungin muiden tilojen osalta voidaan jatkaa vuonna 2024 yhdenvertaisuusperiaatteella.